

Sygn. akt III AUa 830/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SO del. do SA Jacek Chaciński (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2019 r. w Lublinie

sprawy E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 17 sierpnia 2018 r. sygn. akt IV U 924/17

I. oddala apelację;

II. przyznaje adwokat M. M. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Siedlcach) wynagrodzenie w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych, powiększone o należny podatek od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Jacek Chaciński Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka-Radoniewicz

Sygn. akt: III AUa 830/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. i ustalił E. S. prawo do stałej renty socjalnej od (...). Przyznał i nakazał wypłacić od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. M. kwotę 110,70 zł, w tym należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

Ubezpieczona E. S. urodziła się w dniu (...) W okresie od (...) ,tj. od chwili ukończenia 18. roku życia do 29 lutego 2016r. ubezpieczona uprawniona była do renty socjalnej. Podstawę wydania powyższej decyzji stanowiło orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 12 lutego 2013r. stwierdzające, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy do 29 lutego 2016r., przy czym niezdolność ta powstała na skutek naruszenia sprawności organizmu powstałego przed ukończeniem 18. roku życia. Decyzją z 11 marca 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej na okres po 29 lutego 2016r., oparł się w tym zakresie na orzeczeniu lekarza orzecznika z 11 lutego 2016r., w którym lekarz ten stwierdził, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Decyzja ta nie została przez ubezpieczoną zaskarżona.

W dniu 28 sierpnia 2017r. wpłynął do organu rentowego nowy wniosek ubezpieczonej o prawo do renty socjalnej. Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 26 września 2017r. ustalił, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Na skutek sprzeciwu ubezpieczonej od powyższego orzeczenia, ubezpieczona skierowana została na badanie przez komisję lekarską ZUS, która w orzeczeniu z 27 października 2017r. stwierdziła, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Na podstawie powyższego orzeczenia, zaskarżoną decyzją z 6 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej.

Ubezpieczona ma obecnie 23 lata. W dniu 31 sierpnia 2015r. ukończyła technikum w ramach Zespołu Szkół – Centrum (...) i Centrum (...) w M. w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa rolnego. W okresie tej nauki ubezpieczona objęta była indywidualnym programem edukacyjno-terapeutycznym z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną ,tj. niepełnosprawność ruchową i niedosłuch. Ubezpieczona nie przystąpiła do egzaminu maturalnego i zawodowego. Ubezpieczona nie pracowała zawodowo.

Ubezpieczona urodziła się z dziecięcym porażeniem mózgowym, niedowładem połowicznym lewostronnym i głębokim niedosłuchem na lewe ucho. Występuje u niej skrócenie lewej kończyny górnej i lewej kończyny dolnej, skolioza kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego oraz lewa stopa końsko-szpotała. Ubezpieczona cierpi na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim oraz łagodne zaburzenia procesów poznawczych. Ubezpieczona nie leczyła się dotychczas psychiatrycznie i z przyczyn psychiatrycznych nie jest całkowicie, ale częściowo niezdolna do pracy. Jednakże współistniejące u niej schorzenia somatyczne w postaci niedowładu połowicznego lewostronnego oraz wskazanych wyżej dysfunkcji narządu ruchu i słuchu powodują, że jest trwale całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia. Trudności w codziennym funkcjonowaniu ubezpieczonej wynikają z wychudzenia i osłabienia lewej połowy ciała oraz boczego skrzywienia kręgosłupa, które skutkują bólami całego kręgosłupa, utykaniem na lewą kończynę dolną i trudnościami w posługiwaniu się lewą kończyną górną. Ubezpieczona nie może wykonywać pracy fizycznej, pracy wymagającej długotrwałego stania, schylania się, pracy w pozycji nieergonomicznej i wymagającej precyzyjnych ruchów kończyn górnych.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonej E. S. podlegało uwzględnieniu.

Sąd wskazał, że zgodnie z art.4 ust.1 ustawy z 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2013r., poz.982 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18. roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Zgodnie zaś z ustępem 2 pkt 1 powyższego przepisu osobie, która spełnia warunki określone w ustępie 1 przysługuje renta stała, jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że odwołanie ubezpieczonej jest zasadne. Przeprowadzony przez Sąd dowód z opinii biegłych neurologa, ortopedy, audiologa, psychiatry i psychologa wykazał bowiem, że wbrew ustaleniom organu rentowego, ubezpieczona E. S. jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem przez nią 18. roku życia, a

właściwie istnieje u niej od urodzenia, przy czym rodzaj stwierdzonych schorzeń powoduje, że niezdolność ta ma charakter trwały. Źródłem stwierdzonej u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy jest dziecięce porażenie mózgowie i towarzyszące mu dysfunkcje neurologiczne w postaci niedowładu połowicznego lewostronnego oraz związane z tym upośledzenie narządu ruchu pod postacią skrócenia lewej kończyny górnej i lewej kończyny dolnej, skoliozy kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego oraz lewej stopy końsko-szpotaowej. Schorzenia te oraz współistniejące u ubezpieczonej upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim i głęboki niedosłuch odbiorczy ucha lewego powodują, że ubezpieczona jest trwale całkowicie niezdolna do pracy. Z opinii biegłych wynika, że ubezpieczona nie może wykonywać pracy fizycznej, pracy wymagającej aktywności fizycznej, w tym precyzyjnych ruchów kończyn górnych. W odniesieniu do pracy umysłowej wskazać należy, że ubezpieczona ukończyła wprawdzie technikum, ale profil zdobytego zawodu – technik żywienia i gospodarstwa domowego ukierunkowuje do wykonywania nie stricte pracy umysłowej, a głównie pracy fizycznej, a z całą pewnością pracy wymagającej aktywności fizycznej. Do wykonywania innego rodzaju pracy umysłowej ubezpieczona nie ma kwalifikacji, nie złożyła ona egzaminu maturalnego, a ponadto - jak wynika z ustaleń Sądu – edukacja ubezpieczonej odbywała się indywidualnym programem edukacyjno-terapeutycznym z uwagi na stwierdzoną u niej niepełnosprawność. W tych okolicznościach Sąd doszedł do przekonania, że opinia biegłych stanowi wiarygodny dowód w sprawie. Wydali ją specjaliści z zakresu schorzeń występujących u ubezpieczonej, po analizie dokumentacji medycznej ubezpieczonej i zbadaniu ubezpieczonej.

Sąd nie przychylił się do wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych, gdyż zastrzeżenia organu rentowego do złożonej w sprawie opinii biegłych nie są umotywowane merytorycznie i sprowadzają się do polemiki z ustaleniami biegłych wynikającej z odmiennej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477.14§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku. Jako datę początkową prawa ubezpieczonej do stałej renty socjalnej Sąd ustalił dzień(...), tj. pierwszy dzień miesiąca, w którym ubezpieczona zgłosiła wniosek o to świadczenie.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz ubezpieczonej, Sąd orzekł na podstawie §15 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016r., poz.1714).

Z wyrokiem tym nie zgodził się organ rentowy. Wniósł apelację. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

- naruszenie art.233 §1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego wniosków z niego nie płynących przez przyjęcie, że ubezpieczonej przysługuje prawo do stałej renty socjalnej od dnia (...);
- art.286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych w sytuacji, gdy zachodziły podstawy do uwzględnienia tego wniosku dowodowego;
- naruszenie art.12 ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy;
- naruszenie art.4 ust.1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczona spełnia wszystkie przesłanki do przyznania jej prawa do renty socjalnej.

Mając na względzie te zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny dowodów w szczególności dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych – neurologa, ortopedy i medycyny pracy. Sąd Prawidłowo uznał opinię za należycie i szczegółowo uzasadnioną zarówno w aspekcie rozpoznania schorzeń, na które cierpi wnioskodawczyni jak i ich wpływu na zdolność do pracy. Zastrzeżenia

organu rentowego wskazujące na sprzeczność wniosków opinii z oceną dokonaną w ramach postępowania przed Zakładem Ubezpieczeń społecznych nie stanowią podstawy do przyjęcia, że Sąd przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów. Organ renty nie wykazał w postępowaniu przed Sądem I instancji ani w apelacji na czym polega wadliwość wniosku biegłych o istnieniu całkowitej niezdolności do pracy ograniczając się do polemicznego, ogólnego stwierdzenia, że aktualny stopień upośledzenia sprawności motorycznej i intelektualnej nie sięgają granic całkowitej niezdolności do pracy. W tym stanie rzeczy - jak trafnie zauważył Sąd I instancji brak było podstaw do prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art.286 k.p.c. nie jest w związku z tym zasadny.

Sąd I instancji prawidłowo zatem ustalił stan faktyczny. Dokonał przy tym poprawnej oceny dowodów i nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c.

W konsekwencji skoro Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed 18 rokiem życia to nie doszło do naruszenia art.12 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS ani art.4 ust.1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej.

Z powyższych przyczyn Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz ubezpieczonej, Sąd orzekł na podstawie §15 ust.2w zw. z § 16 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016r., poz.1714).